

Uspomene lepoglavskog župnika u miru), a L. Buturac (*Moja sjećanja na susrete s nadbiskupom i kardinalom Franjom Kuharićem*) na temelju dijelova ranije objavljenih tekstova i vlastitih sjećanja progovara o tridesetak događaja u kojima je sudjelovao F. Kuharić te autor članka.

Radom M. Jurić (*Građevinski spisi crkvenih zgrada u fondovima Hrvatskog državnog arhiva (1869.-1941.) Predmetni vodič*) započinje cjelina *Arhivsko i knjižno gradivo*. Spomenuti je članak zapravo treći rad u nizu (prva dva su tiskana u 8., odnosno 10. broju *Tkalčića*) kojim se donosi popis građevinskih spisa što se odnosi na zgrade kršćanskih crkava, ali i vjerske objekte drugih vjerskih zajednica. U popisu je pribilježeno ukupno 1.615 odgovarajućih arhivskih jedinica iz ukupno sedam fondova koji se čuvaju u Hrvatskom državnom arhivu.

Zajedno sa S. Razumom M. Jurić je potpisala i rad pod naslovom *Kartografski izvori Nadbiskupijskog arhiva u Zagrebu (II. dio)* u kojemu se nalazi popis 182 novopronađene ili novopristigle zemljopisne karte koje se čuvaju u raznim zbirka i fondovima spomenute ustanove.

Člankom *Prilog poznavanju knjižnice Isusovačkog zavoda (kolegija) u Zagrebu* V. Magić je predstavio sedamnaest tiskanih knjiga koje se čuvaju u Metropolitanskoj knjižnici Zagrebačke nadbiskupije, koje su do ukinuća isusovačkog reda 1773. pripadale knjižnici isusovačkoga Zagrebačkoga zavoda.

U cjelinu *Događanja* svrstan je tekst S. Razuma *Vjernici u srcu različitih uljudbi* kojim je prikazan »Šesti susret Katoličkih uljudbenih središta Mediterana« održan u Dubrovniku potkraj listopada 2007.

Na kraju sveska nalaze se prikazi knjiga (u ovom broju ih je čak trinaest), pravila i ljetopis Društva za povjesnicu Zagrebačke nadbiskupije »Tkalčić«, popis njegovih članova i darovatelja, popis fotografija te kazalo osoba, mjesta i pojmova.

Mario Stipančević

Stein, W. H. *Französisches Verwaltungsschriftgut in Deutschland: die Departementalverwaltungen in der Zeit der Französischen Revolution und des Empire*. Marburg : Veröffentlichungen der Archivschule Marburg, Institut für Archivwissenschaft, 1996.

Godine 1996., u izdanju Instituta za arhivistiku koji djeluje pri Arhivskoj školi Marburg (Hessen), objavljen je rad *Francusko registraturno gradivo u Njemačkoj: uprava departmana u vrijeme Francuske revolucije i Carstva* autora Wolfganga Hansa Steina. U uvodnom poglavlju autor daje povijesni kontekst prisutnosti francuskog jezika u njemačkim registraturama u razdoblju od 1797. do 1813. godine. Širenje francuskog jezika i posebno francuskih oblika državne uprave (departements, pays réservés) na njemačkom teritoriju krajem 18. i početkom 19. st. nije više bilo, za razliku od razdoblja 16.-18. st., kada je francuski bio jezik diplomacije i kulture

na europskim dvorovima, posljedica kulturnog nego političkog razvitka, tj. Francuske revolucije, ratova i okupacije njemačkih država. Rheinland i sjeverna Njemačka bili su anektirani, dijelovi teritorija središnje Njemačke nalazili su se pod francuskom vojnom upravom, a južnonjemačka kraljevstva, vojvodstva i kneževine bili su nominalno nezavisne države pod francuskim utjecajem (na početku poglavlja priloženo je pet preglednih karata Njemačke pod francuskom okupacijom).

Svi oblici francuske uprave u Njemačkoj ostavili su u njemačkim arhivima opsežno registraturno gradivo, ali ono je, prema autoru, nedovoljno sustavno obrađeno i paleografski neistraženo, stoga, nakon drugog poglavlja u kojem su opisane vrste registraturnoga gradiva (dopisi, rješenja, odluke, zahtjevi, uredbe) s njihovim sadržajnim i vanjskim/formalnim obilježjima te registraturni sustavi na razini departmana (administrativno-teritorijalna jedinica lokalne uprave koja se dijelila na arondismane ili okruge), autor u trećem poglavlju donosi transkripciju izabranih dokumenata francuske uprave popraćenih komentarima (uredba o francuskom jeziku kao službenom u rajnskim departmanima, okružnica o načinima širenja francuskog jezika u novim departmanima na lijevoj obali Rajne, izvodi iz predmeta oduzimanja zemljoposjeda, plaćanja zemljišnih pristojbi i zakupa, uredbe o novačenju, notarijatu, te vjerskoj slobodi i toleranciji), a u posljednjem poglavlju i njihove reprodukcije (prva tri poglavlja obuhvaćaju 154 stranice, dok poglavlje s reprodukcijama (tablicama) ima zasebnu numeraciju (1-45)).

Francuski jezik bio je u navedenom razdoblju službeni jezik uprave i u rajnskim je departmanima dominirao cjelokupnim javnim životom, dok je u sjevernoj Njemačkoj i u područjima pod vojnom upravom ostao na razini uprave i sudstva te kao jezik okupatora nije bio prisutan u svakodnevnom životu i gospodarstvu.

Danijela Marjanić

Arhivski predpisi v Republici Sloveniji. Ljubljana : Arhiv Republike Slovenije, 2007.

Zbirka propisa (uz dva popratna članka) *Arhivski predpisi v Republici Sloveniji* predstavlja zanimljivo štivo. Doduše, tekst bilo kojeg propisa ne predstavlja naročito uzbudljivo štivo, i to bi bio slučaj i s pravnim tekstovima navedene Zbirke, kada bi se tekst iščitavao tek formalno-pravno i strogo, od članka do članka, sa svojim formalno-pravnim konsekvencama. Međutim, Zbirka je interesantna utoliko što odražava vrijeme u kojem nastaje, ili bolje: vrijeme koje tek dolazi, vrijeme koje nas tek očekuje, vrijeme koje se nagovještuje. Koje je to vrijeme? To je budućnost iz *science fiction* filmova koja je sve manje *science fiction*. Zašto nam je to ovdje potrebno spominjati? Iz dva razloga: prvi, zbog percepcije arhivske djelatnosti, a drugi, zbog osvrta na sadašnje i buduće stanje arhivske djelatnosti. Dozvolimo si, za onaj prvi problem, jedan duhovit prikaz odnosno percepciju koju je spomen arhivske djelatnosti (ili njoj srodnih) izazivao u očima javnosti 20-tih godina XX stoljeća u Hrvatskoj. U uvodnom djelu male brošure *Šetnje kroz Etnografski muzej*, sastavljač